

ISSN 2518-1467 (Online),
ISSN 1991-3494 (Print)

«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫ» РҚБ
«ХАЛЫҚ» ЖҚ

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

РОО «НАЦИОНАЛЬНОЙ
АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН»
ЧФ «Халық»

THE BULLETIN

OF THE ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN
«Halyk» Private Foundation

PUBLISHED SINCE 1944

6 (406)

NOVEMBER – DECEMBER 2023

ALMATY, NAS RK

В 2016 году для развития и улучшения качества жизни казахстанцев был создан частный Благотворительный фонд «Халык». За годы своей деятельности на реализацию благотворительных проектов в областях образования и науки, социальной защиты, культуры, здравоохранения и спорта, Фонд выделил более 45 миллиардов тенге.

Особое внимание Благотворительный фонд «Халык» уделяет образовательным программам, считая это направление одним из ключевых в своей деятельности. Оказывая поддержку отечественному образованию, Фонд вносит свой посильный вклад в развитие качественного образования в Казахстане. Тем самым способствуя росту числа людей, способных менять жизнь в стране к лучшему – профессионалов в различных сферах, потенциальных лидеров и «великих умов». Одной из значимых инициатив фонда «Халык» в образовательной сфере стал проект *Ozgeris powered by Halyk Fund* – первый в стране бизнес-инкубатор для учащихся 9-11 классов, который помогает развивать необходимые в современном мире предпринимательские навыки. Так, на содействие малому бизнесу школьников было выделено более 200 грантов. Для поддержки талантливых и мотивированных детей Фонд неоднократно выделял гранты на обучение в Международной школе «Мирас» и в *Astana IT University*, а также помог казахстанским школьникам принять участие в престижном конкурсе «*USTEM Robotics*» в США. Авторские работы в рамках проекта «Тәлімгер», которому Фонд оказал поддержку, легли в основу учебной программы, учебников и учебно-методических книг по предмету «Основы предпринимательства и бизнеса», преподаваемого в 10-11 классах казахстанских школ и колледжей.

Помимо помощи школьникам, учащимся колледжей и студентам Фонд считает важным внести свой вклад в повышение квалификации педагогов, совершенствование их знаний и навыков, поскольку именно они являются проводниками знаний будущих поколений казахстанцев. При поддержке Фонда «Халык» в южной столице был организован ежегодный городской конкурс педагогов «*Almaty Digital Ustaz*».

Важной инициативой стал реализуемый проект по обучению основам финансовой грамотности преподавателей из восьми областей Казахстана, что должно оказать существенное влияние на воспитание финансовой

грамотности и предпринимательского мышления у нового поколения граждан страны.

Необходимую помощь Фонд «Халык» оказывает и тем, кто особенно остро в ней нуждается. В рамках социальной защиты населения активно проводится работа по поддержке детей, оставшихся без родителей, детей и взрослых из социально уязвимых слоев населения, людей с ограниченными возможностями, а также обеспечению нуждающихся социальным жильем, строительству социально важных объектов, таких как детские сады, детские площадки и физкультурно-оздоровительные комплексы.

В копилку добрых дел Фонда «Халык» можно добавить оказание помощи детскому спорту, куда относится поддержка в развитии детского футбола и карате в нашей стране. Жизненно важную помощь Благотворительный фонд «Халык» оказал нашим соотечественникам во время недавней пандемии COVID-19. Тогда, в разгар тяжелой борьбы с коронавирусной инфекцией Фонд выделил свыше 11 миллиардов тенге на приобретение необходимого медицинского оборудования и дорогостоящих медицинских препаратов, автомобилей скорой медицинской помощи и средств защиты, адресную материальную помощь социально уязвимым слоям населения и денежные выплаты медицинским работникам.

В 2023 году наряду с другими проектами, нацеленными на повышение благосостояния казахстанских граждан Фонд решил уделить особое внимание науке, поскольку она является частью общественной культуры, а уровень ее развития определяет уровень развития государства.

Поддержка Фондом выпуска журналов Национальной Академии наук Республики Казахстан, которые входят в международные фонды Scopus и WoS и в которых публикуются статьи отечественных ученых, докторантов и магистрантов, а также научных сотрудников высших учебных заведений и научно-исследовательских институтов нашей страны является не менее значимым вкладом Фонда в развитие казахстанского общества.

С уважением, Благотворительный Фонд «Халык»!

БАС РЕДАКТОР:

ТҮЙМЕБАЕВ Жансейіт Қансейітұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан)

ҒАЛЫМ ХАТШЫ:

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Абай атындағы ҚазҰПУ Педагогикалық білімді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

САТЫБАЛДЫ Әзімхан Әбілқайырұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Экономика институтының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан), **Н = 6**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, «Киево-Могилян академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина), **Н=2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, К. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және менеджмент университетінің кәсіптік білім берудің педагогикасы және психологиясы кафедрасының меңгерушісі (Мәскеу, Ресей), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Ләззат Мыктыбекқызы, экономика ғылымдарының докторы, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Қуатқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті педагогика кафедрасының меңгерушісі (Қарағанды, Қазақстан), **Н = 3**

БУЛАТБАЕВА Күлжанат Нурымжанқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Б. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының бас ғылыми қызметкері (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 2**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ресей білім академиясының академигі, «Білім берудегі стандарттар және мониторинг» журналының бас редакторы (Мәскеу, Ресей), **Н=2**

ЕСІМЖАНОВА Сайра Рафихевна, экономика ғылымдарының докторы, Халықаралық бизнес университетінің профессоры, (Алматы, Қазақстан), **Н = 3**

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясы РҚБ-нің Хабаршысы».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген

№ 16895-Ж мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ, 2023

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТУЙМЕБАЕВ Жансеит Кансеитович, доктор филологических наук, профессор, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального университета им. аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

УЧЕНЫЙ СЕКРЕТАРЬ:

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, директор Центра развития педагогического образования КазНПУ им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

САТЫБАЛДИН Азимхан Абылкаирович, доктор экономических наук, профессор, академик НАН РК, директор института Экономики (Алматы, Казахстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан), **Н = 6**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики и психологии профессионального образования Московского государственного университета технологий и управления имени К. Разумовского (Москва, Россия), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Лязат Мыктыбековна, доктор экономических наук, профессор Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Куатовна, доктор педагогических наук, профессор, заведующая кафедрой педагогики Карагандинского университета имени Е.А.Букетова (Караганда, Казахстан), **Н=3**

БУЛАТБАЕВА Кулжанат Нурымжановна, доктор педагогических наук, профессор, главный научный сотрудник Национальной академии образования имени Ы. Алтынсарина (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, доктор педагогических наук, профессор, академик Российской академии образования, главный редактор журнала «Стандарты и мониторинг в образовании» (Москва, Россия), **Н=2**

ЕСИМЖАНОВА Сайра Рафихевна, доктор экономических наук, профессор Университета международного бизнеса (Алматы, Казахстан), **Н = 3**

«Вестник РОО «Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы).
Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № **16895-Ж**, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан», 2023

EDITOR IN CHIEF:

TUIMEBAYEV Zhanseit Kanseitovich, Doctor of Philology, Professor, Honorary Member of NAS RK, Rector of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan).

SCIENTIFIC SECRETARY:

ABYLKASSYMOVA Alma Esimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Executive Secretary of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

EDITORIAL BOARD:

SATYBALDIN Azimkhan Abilkairovich, Doctor of Economics, Professor, Academician of NAS RK, Director of the Institute of Economics (Almaty, Kazakhstan), **H = 5**

SAPARBAYEV Abdizhapar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology (Almaty, Kazakhstan) **H = 4**

LUKYANENKO Irina Grigor'evna, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of the National University "Kyiv-Mohyla Academy" (Kiev, Ukraine) **H = 2**

SHISHOV Sergey Evgen'evich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy and Psychology of Professional Education of the Moscow State University of Technology and Management named after K. Razumovsky (Moscow, Russia), **H = 6**

SEMBIEVA Lyazzat Maktybekova, Doctor of Economic Science, Professor of the L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 3**

ABILDINA Saltanat Kuatovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy of Buketov Karaganda University (Karaganda, Kazakhstan), **H = 3**

BULATBAYEVA Kulzhanat Nurymzhanova, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Chief Researcher of the National Academy of Education named after Y. Altynsarın (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 2**

RYZHAKOV Mikhail Viktorovich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, academician of the Russian Academy of Education, Editor-in-chief of the journal «Standards and monitoring in education» (Moscow, Russia), **H = 2**

YESSIMZHANOVA Saira Rafikhevna, Doctor of Economics, Professor at the University of International Business (Almaty, Kazakhstan), **H = 3**.

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications

of the Republic of Kazakhstan **No. 16895-Ж**, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2023

BULLETIN OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
ISSN 1991-3494
Volume 6. Number 406 (2023), 581-592
<https://doi.org/10.32014/2023.2518-1467.651>
IRSTI 06.81.23
UDC 338.012

© **K. Satymbekova¹, Zh. Taibek¹, D. Zhakipbekova¹, B. Satenov¹, Ye. Nesipbekov², Y. Uzun³, 2023**

¹Auezov University, Kazakhstan, Shymkent;

²Eurasian Technological University, Kazakhstan, Almaty;

³Bitlis Eren University, Turkey, Bitlis.

E-mail: satymbekova72@mail.ru

WAYS TO IMPROVE THE PROCESSES OF IMPLEMENTING INNOVATIVE PROJECTS AND DETERMINING THEIR ECONOMIC EFFICIENCY

Satymbekova Katira – candidate of economic sciences, head of the department «Accounting and audit», Auezov University. 160012, Republic of Kazakhstan, Shymkent, Tauke khan Avenue, 5
E-mail: satymbekova72@mail.ru, <https://0000-0002-1437-5925>;

Taibek Zhazira – candidate of economic sciences, Associate Professor of the Department of Finance, Auezov University. 160012, Republic of Kazakhstan, Shymkent, Tauke khan Avenue, 5
E-mail: Jasira.taivek@mail.ru, <https://000-0001-9836-4889>;

- **Zhakipbekova Dilyara** – PhD, senior lecturer at the Department of Finance, Auezov University. 160012, Republic of Kazakhstan, Shymkent, Tauke khan Avenue, 5
E-mail: dilyara0111@mail.ru, <https://0000-0001-8035-2572>;

- **Satenov Bakhytzan** – candidate of economic sciences, Associate Professor of the department «Accounting and audit», Auezov University. 160012, Republic of Kazakhstan, Shymkent, Tauke khan Avenue, 5
E-mail: Bahan321@gmail.com, <https://0000-0002-9811-8909>;

- **Nesipbekov Erkin** – PhD, professor, Eurasian Technological University, head of the educational program "Tourism". 050000, Republic of Kazakhstan, Almaty, Tole bi 109b.
E-mail: nesipbekov@mail.ru, <https://0000-0003-4766-5555>;

- **Uzun Yilmaz Ulvi** – Phd. Dr. of economic sciences, Bitlis Eren University, Assist.Professor Doctor, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Economic Policy. 13100, Rahva Besh Minare Campus Mah. Akhmet Eren Boulevard, Bitlis.

E-mail: yuuzun@beu.edu.tr, <https://0000-0002-6428-4167>.

Abstract. The transition of economic development to a new modern character leads to the development of the specifics of innovation, science and production, namely, the most important factor in preventing the financial and economic crisis and the formation of the main directions of economic growth. Also in the production and material sphere is the activity of designing, distributing advanced technologies, i.e. linking between science and manufacturing industries. The authors conducted a study of a set of measures for the use of science and

technology and intellectual potential to meet the needs of society in modern technologies, while obtaining new advanced methods of its production, new types of goods and services. In this article, the authors considered that innovative projects are works focused on the introduction of advanced innovations, including investments, as well as implemented and completed within a certain period, the creation of innovative projects is a long-term, expensive and risky process. The authors focused on the steps of innovation policy: technical, financial, economic, social. At the same time, in all economically developed countries, conditions are laid for the formation of a clear policy capable of responding to rapid and sudden changes in the situation and supporting complex projects with a high degree of technical and financial risks. Structuring investment costs for innovative projects and creating an economic model in the company that allows for the assessment and commercial analysis of on-farm changes from the introduction of new technologies.

Keywords: innovation, innovation project, innovation activity, innovation fund, income, expense, loss, product, capital, funds, financing

© **К.Б. Сатымбекова^{1*}, Ж.Қ. Тайбек¹, Д.С. Жакипбекова¹, Б.И. Сатенов¹,
Е.Н. Несіпбеков², И. Узун³**

¹М.Әуезов ат. Оңтүстік Қазақстан университеті, Қазақстан, Шымкент;

²Еуразия технологиялық университеті, Қазақстан, Алматы;

³Битлис Эрен университеті, Түркия, Битлис.

E-mail: satymbekova72@mail.ru

ИННОВАЦИЯЛЫҚ ЖОБАЛАРДЫ ІСКЕ АСЫРУ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТИІМДІЛІГІН АНЫҚТАУ ҮРДІСТЕРІН ЖЕТІЛДІРУ ЖОЛДАРЫ

- **Сатымбекова Катира Батырхановна** – экономика ғылымдарының кандидаты, М.Әуезов ат. Оңтүстік Қазақстан университеті «Есеп және аудит» кафедрасының меңгерушісі. 160012,

Қазақстан Республикасы, Шымкент қ., Тәукехан даңғылы 5.

E-mail: satymbekova72@mail.ru, <https://000-0002-1437-5925>;

Тайбек Жазира Қойшыманқызы – экономика ғылымдарының кандидаты, М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті «Қаржы» кафедрасының доценті. 160012,

Қазақстан Республикасы, Шымкент қ., Тәукехан даңғылы 5.

E-mail: Jasira.taivek@mail.ru. <https://0000-0001-9836-4889>;

Жакипбекова Диляра Сапарқызы – PhD докторы, М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті «Қаржы» кафедрасының аға оқытушысы. 160012, Қазақстан Республикасы, Шымкент қ., Тәукехан даңғылы 5

E-mail: dilyara0111@mail.ru, <https://000-0001-8035-2572>;

Сатенов Бахытжан Ибадуллаұлы – э.ғ.к., «Есеп және аудит» кафедраның доценті, М. Әуезов атындағы ОҚУ. 160012, Қазақстан Республикасы, Шымкент қ., Тәукехан даңғылы 5. E-mail:

Bahar321@gmail.com. <https://0000-0002-9811-8909>;

Несіпбеков Еркін Несіпбекұлы – PhD, қауымдастырылған профессор, Еуразия технологиялық университеті «Туризм» білім беру бағдарламасының жетекшісі. 050000, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Төле би көшесі 1096.

E-mail: nesipbekov@mail.ru. <https://0000-0003-4766-5555>;

Узун Илмаз Улви – Phd, Битлис Эрен университеті, экономика әкімшілік құқық, экономикалық саясат факультетінің профессор ассистенті. 13100, Түркия, Битлис, Рахва Беш Минаре Маh. кампусы, Ахмет Эрен бульвары
E-mail: yuuzun@beu.edu.tr: <https://0000-0002-6428-4167>.

Аннотация. Экономикалық дамудың жаңа заманауи сипатына өтуі инновациялық қызметтердің ерекшелігін, ғылымның және өндірістің өркендеуіне әкеледі, атап айтқанда – қаржылық-экономикалық дағдарыстың алдын алудың және экономикалық өсудің негізгі бағыттарын құрайтын ең негізгі фактор. Сондай-ақ өндірістік-материалдық салаларда озық технологияларды құрастыру, бөліп-тарату, яғни ғылымның және өндірістік салалардың арасын бір-бірімен байланыстыру қызметі болып табылады. Авторлар қоғамда заманауи технологиялардың қажеттіліктерін қамтамасыз ету үшін, оның өндірістерінің жаңа озық әдістерін, тауардың және қызмет көрсетудің жаңа түрін алу кезінде ғылым мен техниканың және зияткерлік әлеуетті пайдалану жөніндегі іс-шаралардың кешеніне зерттеу жүргізген. Бұл мақалада авторлар инновациялық жобалардың – озық инновацияны ендіруге бағдарланған, инвестицияларды қамтитын, сондай-ақ белгілі бір кезең аралығында іске асырылатын және аяқталынған жұмыстар екенін, инновациялық жобаларды құрастырудың – ұзақ мерзімді, қымбат бағалы және тәуекелі бар үдерістерді қарастырған. Авторлар инновациялық саясаттың қадамдарына тоқталған: техникалық, қаржылық, экономикалық, әлеуметтік. Осымен бірге, барлық экономикалық дамыған елдерде жағдайдың тез және кенеттен өзгеруіне жауап қайтарып, техникалық және қаржылық тәуекелдердің жоғары дәрежесі бар күрделі жобаларды қолдай алатын нақты саясатты қалыптастыру шарттарын қамтыған. Инновациялық жобалар бойынша инвестициялық шығындарды құрылымдау және компанияда жаңа технологияны енгізуден болатын ішкі шаруашылық өзгерістерді бағалау мен коммерциялық талдау жасауға мүмкіндік беретін экономикалық үлгіні құруды ұсынады.

Түйін сөздер: инновация, инновациялық жоба, инновациялық қызмет, инновациялық қор, табыс, шығын, залал, тауар, капитал, қаражат, қаржыландыру

© **К.Б. Сатымбекова**^{1*}, **Ж.К. Тайбек**¹, **Д.С. Жакипбекова**¹, **Б.И. Сатенов**¹,
Е.Н. Несипбеков², **И. Узун**³, 2023

¹Южно-Казахстанский университет им. М. Ауэзова, Шымкент, Казахстан;

²Евразийский технологический университет, Алматы, Казахстан

³Университет Битлис Эрен, Битлис, Турция.

E-mail: satymbekova72@mail.ru

**ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПРОЦЕССОВ РЕАЛИЗАЦИИ
ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ ИХ
ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ**

Сатымбекова Катира Батырхановна – кандидат экономических наук, заведующий кафедрой «Учет и аудит», Южно-Казахстанский университет им. М. Ауэзова. 160012, проспект Тауке хана, 5 Шымкент, Казахстан

E-mail: satymbekova72@mail.ru, <https://0000-0002-1437-5925>;

Тайбек Жазира Койшымановна – кандидат экономических наук, доцент кафедры «Финансы» ЮКУ имени М.О. Ауэзова. 160012, проспект Тауке хана, 5, Шымкент, Казахстан

E-mail: Jasira.taivek@mail.ru, <https://0000-0001-9836-4889>;

Жакипбекова Диляра Сапаровна – PhD, старший преподаватель кафедры «Финансы», Южно-Казахстанский университет имени М.Ауэзова. 160012, проспект Тауке хана, 5, Шымкент, Казахстан

E-mail: dilyara0111@mail.ru, <https://0000-0001-8035-2572>;

Сатенов Бахытжан Ибадуллаевич – к.э.н., доцент кафедры «Учет и аудит», Южно-Казахстанский университет им. М. Ауэзова. 160012, проспект Тауке хана, 5, Шымкент, Казахстан

E-mail: Бахан321@gmail.com, <https://0000-0002-9811-8909>;

Несипбеков Еркин Несипбекович – PhD, ассоциированный профессор, Евразийский Технологический университет, руководитель образовательной программы «Туризм». 050000, ул. Төле би 1096, Алматы, Казахстан

E-mail: nesipbekov@mail.ru, <https://0000-0003-4766-5555>;

Узун Илмаз Улви – PhD, ассистент профессор факультета экономики и административных наук, экономическая политика. Университет Битлис Эрен, 13100, Кампус Рахва Беш Минаре Маh. Бульвар Ахмета Эрена, Битлис, Турция

E-mail: yuzun@beu.edu.tr, <https://0000-0002-6428-4167>.

Аннотация. Переход экономического развития на новый современный уровень приводит к развитию специфики инновационной деятельности, науки и производства, а именно – важнейшего фактора предупреждения финансово-экономического кризиса и формирования основных направлений экономического роста. Также в производственно-материальной сфере важной является деятельность по конструированию и распределению передовых технологий, связывающая науку и производственные отрасли. Авторами проведено исследование комплекса мероприятий по использованию науки и интеллектуального потенциала для обеспечения потребностей общества в современных технологиях, при получении новых передовых методов ее производства, новых видов товаров и услуг. В данной статье инновационный проект рассматривается как работа, ориентированная на внедрение передовых инноваций, включающая инвестиции и реализуемая в течение определенного периода. Создание инновационных проектов – это долгосрочный, дорогостоящий и рискованный процесс. Авторы рассматривают разные виды инновационной политики: техническую, финансовую, экономическую и социальную, опираясь на опыт экономически развитых стран, где заложены условия формирования четкой политики, способной реагировать на быстрое и внезапное изменение ситуации и поддерживать сложные проекты с высокой степенью технических и финансовых рисков. Структурирование инвестиционных затрат по инновационным проектам и создание экономической модели позволит провести коммерческий анализ внутривоздейственных изменений от внедрения новых технологий.

Ключевые слова: инновация, инновационный проект, инновационная деятельность, инновационный фонд, доход, расход, убыток, товар, капитал, средства, финансирование

Introduction

The purpose of the article is that by the end of the twentieth century, the level of development of science, education, science-intensive industries, world technologies sets the boundaries between developed and developing countries, forms the basis of dynamic economic growth, is an important factor in shaping development centers. The choice of priorities in the field of science and technology has become important beyond its own path of development. The basis of the efficiency of the national economy is the country's natural and labor resources and scientific and technological potential.

Tasks of innovation activity: introduction of new ideas and scientific knowledge in the field of Public Administration; implementation and provision of research, development and technological works aimed at creating new or improved products (works, services) and technological processes carried out in economic turnover; Organization of markets for innovative goods (works, services); implementation of technological re-equipment and production preparation; testing for certification and standardization of new technological processes, goods (works, services) ; creation and development of Innovation Infrastructure; Promotion of innovation results and dissemination of Innovations; acquisition, transfer and protection of rights to intellectual property objects (undisclosed scientific, scientific-technical and technological data) for the purpose of their development and implementation; other services aimed at creating innovations under the legislation of the Republic of Kazakhstan.

The main part. In the economic literature of the world, the concept of "innovation" is formulated as the transformation of potential scientific and technological progress into real progress, which is reflected in new products and technologies. In our country, the term "Innovation" has been used in economic research of scientific and technological progress for many years.

Innovative activity of the company is a system of measures to use the scientific, scientific-technical and intellectual potential to obtain a new method of production, a new type of product or service to meet the needs of society in innovation. The modern economy is an association of people striving for economic independence, aimed at creating material security on their own. An innovative project is an activity of a completed nature aimed at the introduction of innovations and investments, as well as implemented over a period of time. Creating an innovative project is a long, expensive and very risky process. Innovative projects are characterized by high risk at all stages of the innovation cycle. At the same time, innovations that have gone through all stages of testing and implementation will not be accepted in the market and their production will have to be stopped. Many projects give promising results in the initial stages of construction and may then be closed in the uncertain or technological future.

The concept of innovation was first introduced into scientific circulation in 1911 by the Austrian and then the American scientist J.Schumpeter in his work "Theory of Economic Development". J.Schumpeter stated that innovation is the main source of profit, which in turn is the result of new combinations. Profits come from innovation and motivate the entrepreneur to introduce new innovations in production, provide the necessary equipment for this. New combinations are formed through the use of new equipment, the introduction of new raw materials and products, the reorganization of production on the basis of new markets (Shýmpeter I., 1994). Foreign researchers E.J.Dolan, J.Korani, P.Heine, P.F.Drucker, N.G.Menkyu, G.Hosking, V.Leontiev and others developed a modern theory of economic relations that reflects the innovative nature of entrepreneurship in the manufacturing sector.

Many sources today define innovation in different ways: innovation is an activity, which is closely connected with transformation of new ideas or an enhanced product introduced into the market; innovation - new or enhanced technological process used in practice; Innovation is a new way to optimize social services. Academician A.Umbetaliyev in his work wrote: "Innovation is a complex phenomenon aimed at the production, creation, elaboration and qualitative enhancement of new products and advanced technologies. It includes three stages: from the beginning of research to the first development in production; from the initial development to the production of the product in appropriate quantities to meet the needs of consumers; then the product is used, waited for and used by the consumer as a souvenir (Úmbetáliev A., 2020). According to the economist-scientist G.Kerimbek, "Innovation is the result of scientific and scientific-technical activity, the introduction of which in various spheres of production and public administration is economically efficient and socially, ecologically important, the object of intellectual property (Kerimbek G., 2012).

Methodology

Companies simultaneously make managerial decisions and set economic goals and objectives in various areas of economic activity. In the context of economic growth, it is necessary to determine the current role and significance of innovative development in the system of Strategic and corporate management, which is associated with increasing the impact of new technologies.

The life cycle of innovation is a complex of interrelated trends and stages of creating innovation. The life cycle of innovation is shown in Figure 1. Innovation in its life cycle goes through several stages: emergence (carrying out research and development work, development and creation of an experimental batch of innovations); growth (implementation of industrial development simultaneously with the introduction of products to the market); maturation (stage of serial or mass production and increase in sales volumes); market replenishment (maximum volume of production and maximum volume of sales); decline (cessation of production and withdrawal of products from the market) (Isahmetov T., 2005; Bronwyn H., 2005).

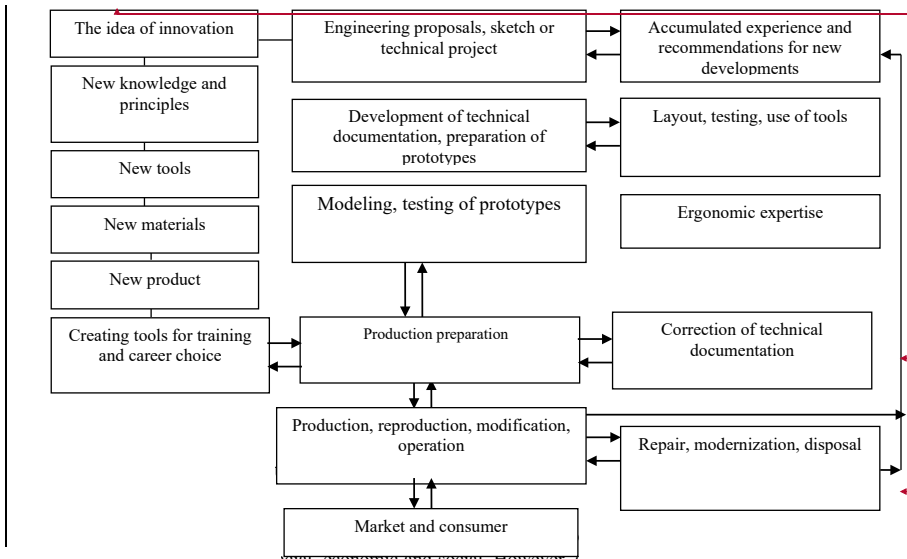

Figure 1 - Stages of the Innovation life cycle
compiled by the author

Innovation policy is a complex and risky process, the steps of which are determined by several prerequisites: technical, financial, economic and social. However, a certain share of innovative projects will not be implemented. At the same time, attempts are being made in all economically developed countries to form a clear policy that can respond to rapid and sudden changes in the situation and support complex projects with a high degree of technical and financial risks. To do this, it is necessary to structure investment costs for projects and create an economic model in the company that will allow us to assess and conduct a commercial analysis of internal economic changes resulting from the introduction of new technologies. Such a model can be expressed in the form of two main groups of financial resources: 1) innovation costs for the development of a new technology; 2) investment costs for the implementation of innovations.

After all the results of innovative project are grouped and justified, and the project success can be calculated. The main indicator here is sales revenue. The next step is to report on income and expenses. After all calculations, the amount of net income is obtained, which the company can get from the implementation of innovative projects under favorable conditions. When introducing fundamentally new technological solutions, damage to production activities can occur both in the short term and in the long term as well. There is a number of reasons for this: the new technology began to be used before costs corresponded to the actual price level; the company's lack of sufficient experience in implementing and implementing a new technology; the R & D underlying the development of a new technology is not competitive; the lack of a clear analysis of the company structure and market segmentation in the economic

environment; low potential demand; incorrect choice of marketing strategy; neglect of the discipline of competitors; lack of determination of the influence of corporate factors (image of the firm, trademark, etc.).

It is correct to describe several methods for conducting a comprehensive assessment of innovative projects. Methods for evaluating project performance are divided into two groups: based on discounted estimates and calculated estimates. Methods for evaluating project performance based on estimated estimates (without discounting) are payback period (PP), average Rate of Return (ARR) and Debt Cover Ratio (DCR). The methods of evaluating project performance based on discount estimates are more specific, since they take into account the types of inflation, changes in interest rates, profitability rates, and so on. These indicators are: Profitability Index method (PI), Net Present Value or Net Discounted Income (NPV), Internal Revenue Rate (IRR). The above-mentioned project evaluation methods are clearly shown in Figure 2 (Fernando Henrique Taques et al., 2019; Sang M. Lee, et al., 2018; Shevchenko I.V., et al., 2005).

Results

Management of the innovation process is a combination of different functions (Marketing, Planning, Organization, control), each of which is aimed at solving diverse and specific issues. It covers not only production, but also R & D, finance, communications, sales, that is, all aspects of the company's activities. The Net Present Value Method (NPV) is represented in the literature differently: net present value, net present efficiency, discounted cash income, net present efficiency, discounted profit, residual value, etc. Net present value is a difference between the current value of discounted cash and initial investment sum at the selected interest rate. The main content of the NPV method is to find the relationship between investment costs and future income. This ratio is equal to the amount of money adjusted in time. It is necessary to take into account changes in value of funds over time and risk factors for adjustment by discount rate (Sérgio Luiz Catto, et al., 2021).

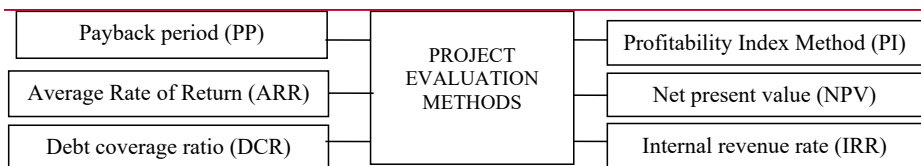

Figure 2 - Methods for assessing innovative project effectiveness

Compiled by the author

NPV is calculated by the following formula:

$$NPV = \sum_{k=1}^n \frac{P_k}{(1+i)^k} - IC \quad (1)$$

where:

- P – cash flow or income;
- IC – initial investment required for project implementation;
- I – discount rate (it is assumed to be stable for years of financing)
- n – life cycle (stage of functioning of the business plan).

If $NPV > 0$ – project has to be accepted, $NPV < 0$ – project should not be accepted. And $NPV = 0$ project is neither useful nor harmful. Method of internal revenue rate (IRR) is a very important indicator when calculating the effectiveness of investment projects. The IRR describes the relative level of maximum costs that can be incurred during the implementation of this project. The project is considered profitable if the IRR is equal to or greater than the standard of capital income required by the investor. That is, the essence of this is that it is necessary to compare the amount of IRR received for an innovative project with the "Price" of The attracted financial resources (Sost of Capital – SS). If $IRR > CC$ should accept the project, $IRR < CC$ should not accept the project, and if $IRR = CC$, the project is neither effective nor harmful. The IRR value is calculated as:

$$IRR = i_1 + \frac{NPV(i_1)}{NPV(i_1) - NPV(i_2)} * (i_2 - i_1) \quad (2)$$

where:

- i_1, i_2 – interest rates in the discount multiplier.

The Profitability Index method (PI) is a continuation of the calculation of the net present value method, but it is a relative value. PI is calculated using the following formula:

$$PI = \sum_{k=1}^n \frac{P_k}{(1+i)^k} : \sum_{t=1}^n \frac{IC_t}{(1+i)^t} \quad \text{and} \quad PI = \frac{NPV}{IC} + 1 \quad (3)$$

where:

- V_t – discount multiplier.

If $PI < 1$ project does not bring additional income to the investor, $PI > 1$ project is economically profitable, $PI = 1$ shows that the return corresponds to the rate of return. The method of calculating the average Rate Of return (ARR) is determined by dividing the average annual volume of expected net profit by the average annual volume of investments:

$$ARR = \frac{PN_{op}}{IC_{op}}, \quad IC_{op} = IC / 2 \quad (4)$$

where:

- PN – average annual net profit.

The payback period (PP) shows how many years investment in innovative projects will pay off. This indicator is necessary for assessing the efficiency of capital investments and the level of investment risks. It is calculated using the following formula:

$$PP = \frac{IC}{P_k} \quad (5)$$

If the calculated payback time is less than at the peak time, then the project is accepted, if more – rejected. Another method for calculating the payback period is the discounted payback period method. Here, discounted income reflects the period of coverage of all discounted capital expenditures. If the annual cash receipts are not the same, then the calculation is made as follows: the cash flows of the following year from the first capital expenditures are minimized at an individual interval until the losses reach a negative value. It is also planned to increase the company's working capital by 4 480.9 billion over two years. a bank loan in the amount of tenge was attracted. Project income and expense accounting and cash flow accounting can be viewed in the applications. Based on the above methods, we calculate the economic efficiency of this project.

$$NPV = -193.8 \times (1+0.12)^{-1} + 362.0 \times (1+0.12)^{-2} + 470.4 \times (1+0.12)^{-3} + 385.2 \times (1+0.12)^{-4} + 375.1 \times (1+0.12)^{-5} + 369.4 \times (1+0.12)^{-6} + 364.7 \times (1+0.12)^{-7} + 360.9 \times (1+0.12)^{-8} - 988.9 = 417 \text{ billion.tenge.}$$

$NPV > 0$, i.e. indicates the correctness of project acceptance (Nurgaliyeva A., et al., 2021).

Discussion. At the investor's request, the IRR should be about 20% of the income. If it is lower, the project is not profitable or does not generate income. To determine the IRR, we take the interest rates in discount multipliers as 20% and 24%. To calculate the IRR, we will create Table 1 as follows:

$$IRR = 20 + 19,1796 \frac{19,1796}{19,1796 - (-125,0665)} (24 - 20) = 20,5\%$$

$IRR > 20\%$, that is, the project generates revenue.

$$1) PI = \frac{417}{988,9} + 1 = 1,42$$

$PI > 1$, that is, the project is economically profitable.

$$2) ARR = \frac{152,13}{494,45} = 30,7\%$$

Table 1 - Calculation table of the IRR
billion tenge

Years	Cash flow	I Calculation		II Calculation	
		$i_1=20\%$	$NPV = \sum_{k=1}^n \frac{P_k}{(1+i)^k} - IC$	$i_2=24\%$	$NPV = \sum_{k=1}^n \frac{P_k}{(1+i)^k} - IC$
0	-988,9	1,0	-988,9	1,0	-988,9
1	-193,8	0,8	-161,5	0,8	-156,3
2	362,0	0,7	251,4	0,6	235,5
3	470,4	0,6	272,2	0,5	246,7
4	385,2	0,5	185,8	0,4	162,9
5	375,1	0,4	150,7	0,3	127,9

6	369,4	0,4	123,7	0,3	101,6
Conclusion			19,2		-125,1
Note – compiled by the author					

The larger the ARR, the more effective the project is considered.

3) calculation of PP. We can see that the revenues of the previous three years fully repaid the investment: $-193,8 + 362 + 470,4 = 638.6$ billion.tenge. $988.9 - 638.6 = 350.3$ billion US dollars for full repayment of investments.there is a shortage of tenge. To calculate how many months it takes, $350.3/385.2 = 0.9$ is about 11 months. Then PP = 3 years and 11 months.

4) to calculate the discounted payback period. We reduce the net discounted cash from First Capital Investments. First capital investment in tenge: $988.9 + 1032 = 2020.9$ billion.

$2029,9 - 22,5 - 136,5 - 471,3 - 618,7 - 647,8 = 124.1$ billion tenge has not been repaid yet. To calculate how many months it will take 124.1 billion. We will allocate 660.6 billion tenge. This is equal to 0.18, about 2 months. Then the discounted payback period is 5 years and 2 months. Thus, the results of the calculation of the effectiveness of this project are given in Table 2:

Table 2 - Calculation of project efficiency (Planning Area 8 years, discount rate 12%) billion.tenge

№	Indicators	
1	Net present value (NPV)	417
2	Average Rate of Return method (IRR)	20,5%
3	Method of profitability index (PI)	1,42
4	Method for calculating the innovation efficiency factor (ARR)	30,7%
5	Payback period (PP)	3 years 11 months
6	Discounted payback period	5 years 2 months
Note – Compiled by the author		

Much attention is paid to the NPV indicator in works devoted to methods of economic assessment of innovative projects. Because it describes the expected capital growth in the context of the implementation of the proposed project. Taking into account the above indicators, we were convinced of the effectiveness of this project (Nurmaganbetova B. et al., 2023).

Conclusions

The main global trend in the formation of a modern type of sustainable economic growth is the transition from raw material and industrial economies to innovative ones. An innovative economy is an economy based on intellectual resources, science and Information Technology, effective use and qualitative improvement of all factors of production. Transition of Kazakhstan's economy to development of an innovative nature is a main goal for the country's innovation policy in accordance with the priority of achieving economic growth based on the gradual transition of raw material component to science and high-tech products announced in the strategy "Kazakhstan-2050".

The main directions of innovative development of the economy of the Republic of Kazakhstan and the solution of existing problems will be reflected in sufficient

funding of fundamental and applied scientific research, as well as the creation of special structures for the commercialization of technologies to form a link between science and production.

Unfortunately, there is not enough such experience today. Every year, only one or two international patents are registered for 15 thousand Kazakhstani scientists. As a result, the number of licenses sold for new technologies will reach 10 licenses by the end of the project, the number of specialists trained in technology commercialization will reach 50 people annually and the number of new small innovative companies created in incubators where consulting services are provided will reach 10 companies annually. Also, the amount of private sector funds attracted to the center for advanced technologies is 30% of the total amount.

In the end, bringing science to the world level is not a fashionable or changeable activity. This is a time requirement. Without scientific and technical infrastructure and qualified personnel, Kazakhstan may face serious problems in the era of globalization, and the existing problems may deepen. The level of scientific research is not related to swinging a magician's wand. This is a long-term and labor-intensive work, which begins with individual projects of individuals and legal entities.

REFERENCES

- Bronwyn H. Hall, 2005 — *Bronwyn H. Hall The Financing of Innovation // Financing Innovation* December. — https://eml.berkeley.edu/~bhhall/papers/BHH05_financing_innov_ShaneHB_chapter.pdf
- Fernando Henrique Taques, Manuel G López, Leonardo F Basso, Nelson Areal 2019 — *Fernando Henrique Taques, Manuel G López, Leonardo F Basso, Nelson Areal* Indicators used to measure service innovation and manufacturing innovation // *Journal of Innovation & Knowledge*. — Vol. 6. — Issue 1. — Pp.11-26. <https://doi.org/10.1016/j.jik.2019.12.001>
- Isakhmetov T., 2005 — *Isakhmetov T.* Innovation as a scientific term and an economic tool // *Eurasian Community*. — №2 (50). — Pp. 147-155.
- Kerimbek G., 2012 — *Kerimbek G.* Russian-Kazakh Dictionary of Taxation and taxation // *Almaty: Economy*. — P.1200
- Nurgaliyeva A., Zeinullina A., Nurbayeva G., Serekbayeva B., Bolsynbekova G. 2021 — *Nurgaliyeva A., Zeinullina A., Nurbayeva G., Serekbayeva B., Bolsynbekova G.* Evaluating the effectiveness of using financial resources aimed at innovative industrialization // *Bulletin the National academy of sciences of the Republic of Kazakhstan*. — Volume 1. — Number. — 389. — Pp.231-237. <https://doi.org/10.32014/2021.2518-1467.31>
- Nurmaganbetova B, Rysmakhanova G., Kushenova M., Mashayeva A., Ospanbayeva A., 2023 — *Nurmaganbetova B, Rysmakhanova G., Kushenova M., Mashayeva A., Ospanbayeva A.* The problem of attracting foreign investment in the innovative sphere of the economy of the republic of kazakhstan // *Bulletin of national academy of sciences of the republic of Kazakhstan*. — Volume 1. — Number 401. — Pp.382-394. <https://doi.org/10.32014/2023.2518-1467.446>
- Sang M. Lee, Silvana Trimi, 2018 — *Sang M. Lee, Silvana Trimi* Innovation for creating a smart future // *Journal of Innovation & Knowledge*. — Vol. 3. — Issue 1. — Pp.1-8. <https://doi.org/10.1016/j.jik.2016.11.001>
- Schumpeter I., 1994 — *Schumpeter I.* Theory of economic development // *M.: Progress*. — P.453.
- Sérgio Luiz Catto, Emerson Antônio Maccari, 2021 — *Sérgio Luiz Catto, Emerson Antônio Maccari* Innovation projects management: a systematic literature review // *Revista de Administração da UFSM*. — vol. 14. — no. — 4. Pp.848-863. <https://doi.org/10.5902/1983465962712>
- Shevchenko I.V., Alexandrova E.N., 2005 — *Shevchenko I.V., Alexandrova E.N.* Innovative economy: theory issues and main development trends // *Finance and credit*. — No.14. — Pp.7-16.
- Úmbetáliev A., 2020 — *Úmbetáliev A.* Features of the implementation of the innovative direction in the development of the economy of Kazakhstan // *монография*. — *Almaty: Fortýna Poligraf*. — P.351.

**МАЗМҰНЫ
ПЕДАГОГИКА**

У.М. Абдиганбарова, А.Д. Сыздықбаева, А.М. Байкулова ЖЕЛІЛІК КОММУНИКАЦИЯ МӘДЕНИЕТІ ЖӘНЕ ЦИФРЛЫҚ ЭТИКЕТ ТЕОРИЯЛАРЫНЫҢ ДИСКУРСТЫҚ ТАЛДАУЫ.....	7
М.У. Абдинаги, Ж.Қ. Қорғанбаева, Д.Ә. Қаражанова МАМАНДАРДЫ ДАЯРЛАУДАҒЫ ҮЗДІКСІЗ БІЛІМ БЕРУДІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	18
С.Қ. Әбілдина, А.О. Әукен, И.Д. Бакирова, Қ.Ж. Балапанова, Ж.У. Дагарова БАСТАУЫШ МЕКТЕП ЖАСЫНДАҒЫ БАЛАЛАРДА КӨЛДЕНЕҢ DAҒДЫЛАРДЫ ДАМЫТУ.....	28
С.Т. Айтбаев, С.В. Суматохин, А.А. Кітапбаева, Д.У. Сексенова, Г.Б. Аталихова ҚАЛЫПТАСТЫРУШЫ БАҒАЛАУ – МЕКТЕПТЕГІ МЕТАПӨНДІК БІЛІМ БЕРУ НӘТИЖЕЛЕРІН МОНИТОРИНГЛЕУДІҢ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ.....	38
М.Б. Аманбаева, А.Д. Майматаева, С.А. Есентурова, П.В. Станкевич БИОАЛУАНТҮРЛІКТІ ЗЕРТТЕУ НӘТИЖЕСІН ТҰРАҚТЫ ДАМУ МҮДДЕСІНДЕ ОҚУ ҮДЕРІСІНЕ КІРІКТІРУ.....	52
А.Н. Аманжолова, Р.К. Измагамбетова, О.С. Серікова STEAM ТЕХНОЛОГИЯСЫ НЕГІЗІНДЕ МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ ЕРЕСЕК ТОП БАЛАЛАРЫНЫҢ ТАНЫМДЫҚ DAҒДЫЛАРЫН ДАМЫТУ.....	63
А.Г. Аубакир, Д.У. Сексенова, Т.Р. Оспанбек БОЛАШАҚ БИОЛОГИЯ ПӘНІ МҰҒАЛІМДЕРІН КӘСІБИ ДАЯРЛАУ БАРЫСЫНДА ЦИФРЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДА ЖАОК-ДЫҢ MAҢЫЗЫ	76
М. Аширмбетова, Д. Шаяхметова УНИВЕРСИТЕТ СТУДЕНТТЕРІНІҢ АҒЫЛШЫН ТІЛІН БІЛУ DEҢГЕЙІН ЖОҒАРТУДА КОГНИТИВТІ СТРАТЕГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУ.....	93
П. Елубаева, М. Буркитбаева, Г. Құлжанбекова, А. Хамидова ТҰРАҚТЫ ДАМУ ҮШІН ТІЛДІК БІЛІМ БЕРУ БІЛІМ БЕРУ BAҒДАРЛАМАСЫНА МЕДИА САУАТТЫЛЫҚТЫ ЕНГІЗУ.....	102
Ж.С. Ергубекова, А.А. Қуралбаева, А.Б. Сақулова ОРТА МЕКТЕПТІҢ ҚАЗАҚ ТІЛІ ОҚУЛЫҒЫНА ЕНДІРІЛГЕН МӘТІНДЕРДІҢ ДИДАКТИКАЛЫҚ MAҢЫЗЫ.....	112
М. Ерденев МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ЭТНОБОТАНИКАЛЫҚ БІЛІМДІ СЫНЫПТАН ТЫС ОҚЫТУ АРҚЫЛЫ ҒЫЛЫМИ ТАНЫМДЫЛЫҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ.....	126
Г.З. Искакова, А.С. Ысқақ, Н.А. Тасилова, Р.Ж. Мрзабаева ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫНДА ПОШТА-ТЕЛЕГРАФ МЕКЕМЕ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ (XIX ҒАСЫРДЫҢ ЕКІНШІ ЖАРТЫСЫ- XX ҒАСЫРДЫҢ БІРІНШІ ЖАРТЫСЫ).....	142
Ғ.И. Исаев, Д.Ж. Юсупова, А.И. Исаев БИОЛОГИЯ ПӘНІНДЕ STEM ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ АРҚЫЛЫ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ІЗДЕНУШІЛІК DAҒДЫСЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ.....	153
Р.И. Кадирбаева, Б.Т. Алимқулова, А.М. Базарбаева, Х.Т. Кенжебек МЕКТЕП МАТЕМАТИКА КУРСЫНЫҢ «TEHDEУЛЕР MEH TEHСІЗДІКTEP» MAЗMҰНДЫҚ ЖЕЛІСІН ОҚЫП-ҮЙPEHУDE APACAC OҚЫТУ TEХНОЛОГИЯСЫН ҚОЛДАНУ.....	169
Ж.Р. Каратаева, Г.М. Абильдинова, Джелал Карача ӘДЕБИ ШОЛУ: ЖАҢАРТЫЛАТЫН ЭНЕРГИЯ КӨЗДЕРІ MEH БІЛІМ БЕРУДЕГІ AҚПAPATТЫҚ TEХНОЛОГИЯЛАP APACЫHДАҒЫ БАЙЛAНЫС.....	185
М.А. Касимбекова, Е.Т. Картабаева, Р.Ж. Мрзабаева ОРТАЛЫҚ АЗИЯҒА ИСЛАМНЫҢ ТАРАЛУ ТAРИХЫНА ҚАТЫСТЫ KEЙБІP MӘCEЛEP (Baтыс зерттеушілерінің еңбектері бойынша).....	196
Б.З. Кенжегулов, Ж. Сайдолқызы, Р.Қ. Аманғалиева ОРТА MEКTEПTE TPИГОНOMETPИЯЛЫҚ ФУHКЦИЯЛАP APҚЫЛЫ KEЙБІP ФOPМУЛАЛАРДЫ ДӘЛEЛDEУ.....	212

Г.Б. Қыдырбаева, А.С. Стамбекова БОЛАШАҚ БАСТАУЫШ СЫНЫП МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ КӨП ТІЛДІ БІЛІМ БЕРУДЕГІ СЛІТ ТЕХНОЛОГИЯСЫНА КӨЗҚАРАСТАРЫ.....	229
Е.Н. Ноянов, М.Д. Байдавлетова, Б. Еділ, Р.Ж. Мрзабаева «СЫРЫМ ДАТУЛЫ БАСТАҒАН ҰЛТ-АЗАТТЫҚ КӨТЕРІЛІС» ТАҚЫРЫБЫН ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ ПӘНІНДЕ ОҚЫТУ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	242
Д.А. Шрымбай, Э.Т. Адылбекова ЖАППАЙ АШЫҚ ОНЛАЙН КУРСТАРЫ (MOOCS) – БОЛАШАҚ МҰҒАЛІМДЕРДІҢ КӘСІБИ ДАЙЫНДЫҒЫН ЖЕТІЛДІРУ ҚҰРАЛЫ.....	254

ЭКОНОМИКА

А.А. Абдикадинова, Ж.Т. Темірханов ЗЕРТТЕУ НӘТИЖЕЛЕРІНІҢ ТИІМДІЛІГІ: МЕМЛЕКЕТТІК АУДИТ ПЕРСПЕКТИВАСЫ.....	271
Е.Б. Аймағамбетов, М.Қ. Жоламанова, Е.А. Ставбунник ӨҢІРДІҢ ТҰРАҚТЫ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ДАМУЫН МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУДЫҢ ЖАЙ- КҮЙІН ТАЛДАУ (ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫНЫҢ МЫСАЛЫНДА).....	288
А. Алибекова, Л. Сембиева, З. Башу, С. Идырыс, С. Christauskas МЕМЛЕКЕТТІК АУДИТТИ ДАМУЫ ШЕҢБЕРІНДЕ ТАБИғИ РЕСУРСТАРДЫҢ ТИІМДІЛІГІН БАҒАЛАУ.....	302
Э.С. Балапанова, Р.К. Арзикулова, А.Т. Исаева, М.Н. Нургабылов, К.Н. Тастанбекова ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ҚАРЖЫЛЫҚ САУАТТЫҚ БАҒДАРЛАМАЛАРЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІН БАҒАЛАУ.....	316
М.Қ. Болсынбек, Р.А. Ерниязов, А.А. Ауесбекова, М.Т. Жумажанова, К.Б. Байдаирова БУХГАЛТЕРИЯДАҒЫ ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ: АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫ МЕН ҚИЫНДЫҚТАРЫ.....	333
А.Ж. Ибрашева, К.М. Камали, А.Ж. Сугурова, Ш.А. Игенбаева, Қ.Ж. Демеуова ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКА САЛАЛАРЫ БӨЛІНСІНДЕ ИННОВАЦИЯЛЫҚ БЕЛСЕНДІЛІКТІ ДАМУЫ ЖОЛДАРЫ.....	345
З.О. Иманбаева, Е.К. Кунязов, Д.С. Бекниязова, Г.Ы. Бекенова, М.Н. Нургабылов ЛОГИСТИКА КӘСПКЕРЛІК ТИІМДІЛІГІНІҢ НЕГІЗГІ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ.....	358
А.М. Казамбаева, С.М. Есенғалиева, К.У. Нурсапина, Н.А. Ибадильдин, А. А. Саякбаева АУЫЛШАРУАШЫЛЫҚ ӨНДІРСІНІҢ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУДЫҢ ИНТЕГРАЦИЯЛАНҒАН ТӘСІЛДЕРІ: ҒЫЛЫМ МЕН БИЗНЕС АРАСЫНДАҒЫ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚТЫҢ РӨЛІ.....	376
Г.К. Кеңес, Р.К. Берстембаева, Г.М. Мукашева, Г.А. Орынбекова, Д.Т. Жуманова ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ОРГАНИКАЛЫҚ АУЫЛШАРУАШЫЛЫҒЫНА КӨШУДІҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ-ӘЛЕУМЕТТІК ӘСЕРІ.....	393
А. Кизимбаева, А.К. Қадырбергенова, Г.Т. Ахметова, А.Т. Жансейтов ДАМУШЫ ЕЛДЕРДЕГІ ТІКЕЛЕЙ ШЕТЕЛДІК ИНВЕСТИЦИЯЛАР (АФРИКА ҰЛЫ КӨЛДЕРІ ЕЛДЕРІНІҢ МЫСАЛЫНДА).....	413
Б.С. Қорабаев, Г. Абуселидзе, Б.К. Кадыров, Б.А. Еспенбетова ТАБИҒАТТЫ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ШЫҒЫНДАР ЖҮЙЕЛЕРІНІҢ ЕСЕБІ МЕН ТИІМДІЛІГІН ТАЛДАУ МОДЕЛДЕРІНІҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	426
А.Е. Култанова, Х.Х. Кусайнов, Б.А. Жакупова, Н.В. Калюжная, А.С. Рахманова КӨШІ-ҚОН САЯҚАТЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ – ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТҰРАҚТЫ ДАМУЫНЫҢ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ.....	444
Д.С. Махметова, Э.Б.Тлесова, Л.Б. Габдуллина, А.Т. Карипова, М.Н. Нургабылов ӨҢІРДІҢ АГРОӨНЕРКӘСІПТІК КЕШЕНІН ЦИФРЛАНДЫРУДЫҢ ЖАЙ-КҮЙІ МЕН ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ.....	462
Е.Т. Меңдіқұл, Г.К. Кеңес, Ж.К. Басшиева, Э.С. Балапанова, Р.К. Айтманбетова АГРОӨНЕРКӘСІПТІК КЕШЕН ЖӘНЕ ОНЫҢ ҰЛТТЫҚ ЭКОНОМИКАНЫҢ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДЕГІ РӨЛІ.....	483

Б.Б. Мубаракова, Н.С. Кафтункина, М.М. Мухамедова, М.С. Каюмова, С. Дырқа ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА КӘСПКЕРЛЕРДІҢ ХАЛЫҚТЫ ЖҰМЫСМЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДЕГІ РӨЛІ.....	500
М.Б. Муратова, К.А. Абдыкулова, Д.С. Тенизбаева, Б.А. Сергазиева, Г.Е. Қожамжарова ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҚАРЖЫЛЫҚ ТҮРАҚТЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ.....	514
Г.А. Насырова, Ш.Т. Айтимова ЕҢБЕКПЕН ҚАМТЫЛҒАН ХАЛЫҚТЫ ӘЛЕУМЕТТІК ҚОРҒАУ ЖҮЙЕСІНІҢ ЭВОЛЮЦИЯСЫН РЕТРОСПЕКТИВТІ ТАЛДАУ.....	532
Г.А. Рахимжанова, А.Б. Майдырова, А.А. Кочербаева, Л.М. Шаяхметова АДАМИ КАПИТАЛДЫҢ САПАСЫН ЭКОНОМИКАЛЫҚ БАҒАЛАУ (ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ МЫСАЛЫ БОЙЫНША).....	546
А.С. Садвақасова, А.Н. Ксембаева, Г.К. Демеуова, А.С. Мукатай, И.В. Бордияну БУХГАЛТЕРЛІК ЕСЕП ЖҮЙЕЛЕРІНІҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ ЖӘНЕ ДАМУ ТЕНДЕНЦИЯСЫ ЖӘНЕ КӘСПОРЫННЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ТАРАМДЫЛЫҒЫН БАҒА АЛУ.....	563
К.Б. Сатымбекова, Ж.Қ. Тайбек, Д.С. Жакипбекова, Б.И. Сатенов, Е.Н. Несіпбеков, И. Узун ИННОВАЦИЯЛЫҚ ЖОБАЛАРДЫ ІСКЕ АСЫРУ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТИІМДІЛІГІН АНЫҚТАУ ҮРДІСТЕРІН ЖЕТІЛДІРУ ЖОЛДАРЫ.....	581
К.Е. Шертимова, М.К. Сейдахметов, Ж.Қ. Тайбек, Г.Е. Мауленкулова, В. Сейтова ТЕХНОЛОГИЯЛАР ТРАНСФЕРТІН ПАЙДАЛАНА ОТЫРЫП, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АӨК-НІҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘЛЕУЕТІН АРТТЫРУДЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТЕТІГІ.....	593

СОДЕРЖАНИЕ ПЕДАГОГИКА

У.М. Абдиганбарова, А.Д. Сыздықбаева, А.М. Байкулова ДИСКУРСИВНЫЙ АНАЛИЗ ТЕОРИЙ СЕТЕВОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ КУЛЬТУРЫ И ЦИФРОВОГО ЭТИКЕТА.....	7
М.У. Абдинаги, Ж.К. Корганбаева, Д.А. Каражанова ОСОБЕННОСТИ НЕПРЕРЫВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В ПОДГОТОВКЕ СПЕЦИАЛИСТА.....	18
С.К. Абильдина, А.О. Әукен, И.Д. Бакирова, К.Ж. Балапанова, Ж.У. Дагарова РАЗВИТИЕ ТРАНСВЕРСАЛЬНЫХ НАВЫКОВ У ДЕТЕЙ МЛАДШЕГО ШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА.....	28
С.Т. Айтбаев, С.В. Суматохин, А.А. Китапбаева, Д.У. Сексенова, Г.Б. Аталихова ФОРМИРУЮЩЕЕ ОЦЕНИВАНИЕ КАК ИНСТРУМЕНТ МОНИТОРИНГА МЕТАПРЕДМЕТНЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ В ШКОЛЕ.....	38
М.Б. Аманбаева, А.Д. Майматаева, С.А. Есентурова, П.В. Станкеевич ИНТЕГРАЦИЯ РЕЗУЛЬТАТОВ ИССЛЕДОВАНИЙ БИОРАЗНООБРАЗИЯ В УЧЕБНЫЙ ПРОЦЕСС В ИНТЕРЕСАХ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ.....	52
А. Аманжолова, Р.К. Измагамбетова, О.С. Серикова РАЗВИТИЕ ПОЗНАВАТЕЛЬНЫХ НАВЫКОВ ДЕТЕЙ СТАРШЕЙ ГРУППЫ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА НА ОСНОВЕ ТЕХНОЛОГИИ STEAM.....	63
А.Г. Аубакир, Д.У. Сексенова, Т.Р. Оспанбек ЗНАЧЕНИЕ МООК В ФОРМИРОВАНИИ ЦИФРОВЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ В ПРОЦЕССЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ БИОЛОГИИ.....	76
М. Аширимбетова, Д. Шаяхметова ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КОГНИТИВНЫХ СТРАТЕГИЙ В ПОВЫШЕНИИ УРОВНЯ ВЛАДЕНИЯ АНГЛИЙСКИМ ЯЗЫКОМ СТУДЕНТОВ ВУЗОВ.....	93
П. Елубаева, М. Буркитбаева, Г. Кулжанбекова, А. Хамидова ВКЛЮЧЕНИЕ МЕДИАГРАМОТНОСТИ В ПРОГРАММУ ЯЗЫКОВОГО ОБРАЗОВАНИЯ В ИНТЕРЕСАХ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ.....	102
Ж.С. Ергубекова, А.А. Куралбаева, А.Б. Сақулова ДИДАКТИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ТЕКСТОВ, ВКЛЮЧЕННЫХ В УЧЕБНИК КАЗАХСКОГО ЯЗЫКА ДЛЯ СРЕДНЕЙ ШКОЛЫ.....	112

М. Ерденов

ПУТИ ФОРМИРОВАНИЯ НАУЧНОГО ПОЗНАНИЯ ШКОЛЬНИКОВ ЧЕРЕЗ
ВНЕКЛАССНОЕ ОБУЧЕНИЕ ЭТНОБОТАНИЧЕСКИМ ЗНАНИЯМ СТУДЕНТОВ ПУТЕМ
ВНЕДРЕНИЯ STEM-ТЕХНОЛОГИЙ В ПРЕДМЕТ БИОЛОГИИ.....126

Г.З. Искакова, А.С. Ысқақ, Н.А. Тасилова, Р.Ж. Мрзабаева

СЛУЖАЩИЕ ПОЧТОВО-ТЕЛЕГРАФНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ СЕМИРЕЧЕНСКОЙ ОБЛАСТИ
(ВТОРАЯ ПОЛОВИНА XIX - ПЕРВАЯ ПОЛОВИНА XX ВЕКА).....142

Г.И. Исаев, Д.Ж. Юсупова, А.И. Исаев

ФОРМИРОВАНИЕ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ НАВЫКОВ СТУДЕНТОВ ПУТЕМ
ВНЕДРЕНИЯ STEM-ТЕХНОЛОГИЙ В ПРЕДМЕТ БИОЛОГИИ.....153

Р.И. Кадирбаева, Б.Т. Алимкулова, А.М. Базарбаева, Х.Т. Кенжебек

ПРИМЕНЕНИЕ ТЕХНОЛОГИИ СМЕШАННОГО ОБУЧЕНИЯ В ШКОЛЬНОМ КУРСЕ
МАТЕМАТИКИ (НА ПРИМЕРЕ ТЕМЫ «УРАВНЕНИЯ И НЕРАВЕНСТВА»).....169

Ж.Р. Каратаева, Г.М. Абылдинова, Джелал Карача

ЛИТЕРАТУРНЫЙ ОБЗОР: ВЗАИМОСВЯЗЬ ВОЗОБНОВЛЯЕМЫХ ИСТОЧНИКОВ
ЭНЕРГИИ И ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБРАЗОВАНИИ.....185

М.А. Касимбекова, Е.Т. Картабаева, Р.Ж. Мрзабаева

ПРОБЛЕМА ПРОНИКНОВЕНИЯ И УТВЕРЖДЕНИЯ ИСЛАМА В СРЕДНЕЙ АЗИИ В
РАБОТАХ ЗАПАДНЫХ ИССЛЕДОВАТЕЛЕЙ.....196

Б.З. Кенжегулов, Ж. Сайдолқызы, Р.Қ. Амангалиева

ДОКАЗАТЕЛЬСТВО НЕКОТОРЫХ ФОРМУЛ С ПОМОЩЬЮ ТРИГОНОМЕТРИЧЕСКИХ
ФУНКЦИЙ В СРЕДНЕЙ ШКОЛЕ.....212

Г.Б. Кыдырбаева, А.С. Стамбекова

ОТНОШЕНИЕ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ К CLIL
ТЕХНОЛОГИЯМ В МНОГОЯЗЫЧНОМ ОБРАЗОВАНИИ.....229

Е.Н. Ноянов, М.Д. Байдаuletova, Б. Едил, Р.Ж. Мрзабаева

ПРОБЛЕМЫ ПРЕПОДАВАНИЯ ТЕМЫ «НАЦИОНАЛЬНО-ОСВОБОДИТЕЛЬНОГО
ВОССТАНИЯ ПОД ПРЕДВОДИТЕЛЬСТВОМ СЫРЫМА ДАТУЛЫ» ПО ПРЕДМЕТУ
ИСТОРИЯ КАЗАХСТАНА.....242

Д.А. Шрымбай, Э.Т. Адылбекова

МАССОВЫЕ ОТКРЫТЫЕ ОНЛАЙН-КУРСЫ (MOOCS) КАК ИНСТРУМЕНТ
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ
УЧИТЕЛЕЙ.....254

ЭКОНОМИКА**А.А. Абдикадирова, Ж.Т. Темирханов**

ЭФФЕКТИВНОСТЬ НАУЧНЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ: ПЕРСПЕКТИВА ГОСУДАРСТВЕННОГО
АУДИТА.....271

Е.Б. Аймагамбетов, М.К. Жоламанова, Е.А. Ставбунник

АНАЛИЗ СОСТОЯНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ УСТОЙЧИВЫМ
ЭКОЛОГИЧЕСКИМ РАЗВИТИЕМ РЕГИОНА (НА ПРИМЕРЕ КАРАГАНДИНСКОЙ
ОБЛАСТИ).....288

А. Алибекова, Л. Сембиева, З. Башу, С. Идырыс, К. Кристаукас

ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ В РАМКАХ РАЗВИТИЯ
ГОСУДАРСТВЕННОГО АУДИТА302

Э.С. Балапанова, Р.К. Арзикулова, А.Т. Исаева, М.Н. Нургабылов, К.Н. Тастанбекова

ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРОГРАММ ПО ПОВЫШЕНИЮ ФИНАНСОВОЙ
ГРАМОТНОСТИ В КАЗАХСТАНЕ.....316

М.К. Болсынбек, Р.А. Ер尼亚зов, А.А. Ауесбекова, М.Т. Жумажанова, К.Б. Байдаирова

ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ В БУХГАЛТЕРИИ: ПРЕИМУЩЕСТВА И ВЫЗОВЫ.....333

А.Ж. Ибрашева, К.М. Камали, А.Ж. Сугурова, Ш.А. Игенбаева, К.Ж. Демеуова

ПУТИ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В РАЗДЕЛЕНИИ ОТРАСЛЕЙ
ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....345

З.О. Иманбаева, Е.К. Кунязов, Д.С. Бекниязова, Г.Ы. Бекенова, М.Н. Нургабылов

ЛОГИСТИКА КАК КЛЮЧЕВОЙ ФАКТОР ЭФФЕКТИВНОСТИ БИЗНЕСА.....358

А.М. Казамбаева, С.М. Есенгалиева, К.У. Нурсапина, Н.А. Ибадильдин, А.А. Саякбаева ИНТЕГРИРОВАННЫЕ ПОДХОДЫ К ПОВЫШЕНИЮ ЭФФЕКТИВНОСТИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА: РОЛЬ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ НАУКОЙ И БИЗНЕСОМ	376
Г.К. Кенес, Р.К. Берстембаева, Г.М. Мукашева, Г.А. Орынбекова, Д.Т. Жуманова ЭКОНОМИКО-СОЦИАЛЬНОЕ ВЛИЯНИЕ ПЕРЕХОДА К ОРГАНИЧЕСКОМУ СЕЛЬСКОМУ ХОЗЯЙСТВУ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....	393
А. Кизимбаева, А.К. Кадырбергенова, Г.Т. Ахметова, А.Т. Жансейтов ПРЯМЫЕ ИНОСТРАННЫЕ ИНВЕСТИЦИИ В РАЗВИВАЮЩИХСЯ СТРАНАХ (НА ПРИМЕРЕ АФРИКАНСКИХ СТРАН ВЕЛИКИХ ОЗЕР).....	413
Б.С. Корабаев, Г. Абуслидзе, Б.К. Кадыров, Б.А. Еспенбетова ПРОБЛЕМЫ МОДЕЛЕЙ УЧЕТА И АНАЛИЗА ЭФФЕКТИВНОСТИ СИСТЕМ ПРИРОДООХРАННЫХ И ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ЗАТРАТ.....	426
А.Е. Култанова, Х.Х. Кусайнов, Б.А. Жакупова, Н.В. Калюжная, А.С. Рахманова ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ МИГРАЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ КАЗАХСТАНА.....	444
Д.С. Махметова, Э.Б. Тлесова, Л.Б. Габдуллина, А.Т. Карипова, М.Н. Нургабылов СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ ЦИФРОВИЗАЦИИ АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА РЕГИОНА.....	462
АГРОПРОМЫШЛЕННЫЙ КОМПЛЕКС И ЕГО РОЛЬ В ОБЕСПЕЧЕНИИ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ.....	483
Б.Б. Мубаракова, Н.С. Кафтункина, М.М. Мухамедова, М.С. Каюмова, С. Дырка РОЛЬ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В ОБЕСПЕЧЕНИИ ЗАНЯТОСТИ НАСЕЛЕНИЯ.....	500
М.Б. Муратова, К.А. Абдыкулова, Д.С. Тенизбаева, Б.А. Сергазиева, Г.Е. Кожамжарова ФИНАНСОВАЯ СТАБИЛЬНОСТЬ КАЗАХСТАНА И КРИТЕРИИ ОЦЕНКИ РИСКОВ.....	514
Г.А. Насырова, Ш.Т. Айтимова РЕТРОСПЕКТИВНЫЙ АНАЛИЗ ЭВОЛЮЦИИ СИСТЕМЫ СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ ЗАНЯТОГО НАСЕЛЕНИЯ.....	532
Г.А. Рахимжанова, А.Б. Майдырова, А.А. Кочербаева, Л.М. Шаяхметова ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА КАЧЕСТВА ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА (НА ПРИМЕРЕ ВОСТОЧНО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ).....	546
А.С. Садвакасова, А.Н. Ксембаева, Г.К. Демеуова, А.С. Мукатай, И.В. Бордияну СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ СИСТЕМ УЧЕТА И ОЦЕНКИ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	563
К.Б. Сатымбекова, Ж.К. Тайбек, Д.С. Жакипбекова, Б.И. Сатенов, Е.Н. Несипбеков, И. Узун ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПРОЦЕССОВ РЕАЛИЗАЦИИ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ ИХ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ.....	581
К.Е. Шертимова, М.К. Сейдахметов, Ж.К. Тайбек, Г.Е. Мауленкулова, В. Сейтова ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ ПОВЫШЕНИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА АПК РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ТРАНСФЕРТА ТЕХНОЛОГИЙ.....	593

**CONTENTS
PEDAGOGYR**

U.M. Abdigapbarova, A.D. Syzdykbayeva, A.M. Baikulova DISCURSIVE ANALYSIS OF THE THEORIES OF NETWORK COMMUNICATIVE CULTURE AND DIGITAL ETIQUETTE.....	7
M. Abdinag, Zh. Korganbaeva, D. Karazhanova FEATURES OF CONTINUING EDUCATION IN THE TRAINING OF SPECIALISTS.....	18
S.K. Abildina, A.O. Auken, I.D. Bakirova, K.J. Balapanova, J.U. Dagarova DEVELOPMENT OF TRANSVERSAL SKILLS IN PRIMARY SCHOOL CHILDREN.....	28
S.T. Aytbaev, S.V. Sumatokhin, A.A. Kitapbayeva, D.U. Seksenova, G.B. Atalikhova FORMATIVE ASSESSMENT – AS A TOOL FOR MONITORING METASUBJECT EDUCATIONAL RESULTS AT SCHOOL.....	38

M.B. Amanbayeva, A.D. Maimatayeva, S.A. Yessenturova, P.V. Stankeevich INTEGRATING THE RESULTS OF BIODIVERSITY RESEARCH INTO THE EDUCATIONAL PROCESS FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT.....	52
A. Amanzholova, R.K. Izmagambetova, O.S. Serikova DEVELOPMENT OF COGNITIVE SKILLS OF OLDER PRESCHOOL CHILDREN BASED ON STEAM TECHNOLOGY.....	63
A.G. Aubakir1, D.U. Seksenova, T.R. Ospanbek THE IMPORTANCE OF MOOCS IN THE FORMATION OF DIGITAL COMPETENCIES IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE BIOLOGY TEACHERS.....	76
M. Ashirimbetova, D. Shayakhmetova THE USE OF COGNITIVE STRATEGIES IN IMPROVING UNIVERSITY STUDENTS' LEVELS OF ENGLISH LANGUAGE PROFICIENCY.....	93
P. Yelubayeva, M. Burkitbayeva, G. Kulzhanbekova, A. Khamidova INCORPORATING MEDIA LITERACY IN LANGUAGE EDUCATION CURRICULUM FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT.....	102
Zh.S. Yergobekova, A.A. Kuralbayeva, A.B. Sakulova DIDACTIC SIGNIFICANCE OF TEXTS EMBEDDED IN THE TEXTBOOK OF THE KAZAKH LANGUAGE OF SECONDARY SCHOOL.....	112
M. Erdenov WAYS OF FORMATION OF SCIENTIFIC KNOWLEDGE OF STUDENTS THROUGH EXTRACURRICULAR TEACHING OF ETHNOBOTANICAL KNOWLEDGE.....	126
G.Z. Iskakova, A.S. Yskak, N.A. Tasilov, R.ZH. Mrzabayeva EMPLOYEES OF POSTAL AND TELEGRAPH INSTITUTIONS OF THE SEMIRECHENSK REGION (SECOND HALF OF THE 19TH - FIRST HALF OF THE 20TH CENTURY).....	142
G.I. Issayev, D.ZH. Yussupova, A. Issayev FORMING STUDENTS' RESEARCH SKILLS BY IMPLEMENTING STEM TECHNOLOGIES IN THE SUBJECT OF BIOLOGY.....	153
R.I. Kadirbayeva, B.T. Alimkulova, A.M. Bazarbayeva, Kh.T. Kenzhebek APPLICATION OF MIXED LEARNING TECHNOLOGY IN THE STUDY OF THE CONTENT LINE OF THE SCHOOL MATHEMATICS COURSE «EQUATIONS AND INEQUALITIES».....	169
Zh.R. Karatayeva, G.M. Abildinova, Celal Karaca LITERATURE REVIEW: INTERCONNECTION OF RENEWABLE ENERGY SOURCES AND INFORMATION TECHNOLOGY IN EDUCATION.....	185
M. Kasimbekova, E.T. Kartabayeva, R.ZH. Mrzabayeva THE PROBLEM OF PENETRATION AND STATEMENT OF ISLAM IN CENTRAL ASIA IN THE WORKS OF WESTERN RESEARCHERS.....	196
B.Z. Kenzhegulov, Zh. Saidolkzyzy, R.K. Amangaliyeva PROVING SOME FORMULAS USING TRIGONOMETRIC FUNCTIONS IN HIGH SCHOOL.....	212
G. Kydyrbayeva, A. Stambekova ATTITUDES OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS TOWARDS CLIL- TECHNOLOGIES IN MULTILINGUAL EDUCATION.....	229
E.N. Noyanov, M.D. Baidavletova, B. Edil, R.ZH. Mrzabayeva PROBLEMS OF TEACHING THE TOPIC OF THE "NATIONAL LIBERATION UPRISING LED BY SYRYM DATULY" IN THE DISCIPLINE OF HISTORY OF KAZAKHSTAN.....	242
D. Shrymbay, E. Adylbekova MASSIVE OPEN ONLINE COURSES (MOOCS) – A TOOL FOR IMPROVING THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS.....	254

EKONOMICS

A.A. Abdikadirova, Zh.T. Temirkhanov RESEARCH OUTPUT EFFECTIVENESS: A PUBLIC AUDIT PERSPECTIVE.....	271
Ye.B. Aimagambetov, M.K. Zholamanova, Ye.A. Stavbunik ANALYSIS OF THE STATE OF STATE MANAGEMENT OF SUSTAINABLE ENVIRONMENTAL DEVELOPMENT OF THE REGION (ON THE EXAMPLE OF THE KARAGANDA REGION).....	288

A. Alibekova, L. Sembiyeva, Z. Bashu, S. Ydyrys, C. Christauskas ASSESSMENT OF THE EFFECTIVENESS OF NATURAL RESOURCES IN THE FRAMEWORK OF THE DEVELOPMENT OF STATE AUDIT	302
E. Balapanova, R. Arzikulova, A. Issaeva, M. Nurgabylov, K. Tastanbekova ASSESSMENT OF THE EFFECTIVENESS OF FINANCIAL LITERACY PROGRAMS IN KAZAKHSTAN.....	316
M. Bolsynbek, R. Yeriyazov, A. Auyesbekova, M. Zhumazhanova, K. Baidairova ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN ACCOUNTING: ADVANTAGES AND CHALLENGES....	333
A. Ibrasheva, K. Kamali, A. Sugurova, Sh. Igenbayeva, Demeuova K. WAYS TO DEVELOP INNOVATIVE ACTIVITY IN THE DIVISION OF SECTORS OF THE ECONOMY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	345
Z. Imanbayeva, Y. Kunyazov, D. Bekniyazova, G. Bekenova, M. Nurgabylov LOGISTICS AS A KEY FACTOR OF BUSINESS EFFICIENCY.....	358
A. Kazamyayeva, S. Yessengaliyeva, K. Nursapina, N. Ibadildin, A. Saiakbaeva INTEGRATED APPROACHES TO IMPROVING THE EFFICIENCY OF AGRICULTURAL PRODUCTION: THE ROLE OF COOPERATION BETWEEN SCIENCE AND BUSINESS.....	376
G. Kenges, R. Berstembayeva, G. Mukasheva, G. Orynbekova, D.T. Zhumanova ECONOMIC AND SOCIAL IMPACT OF THE TRANSITION TO ORGANIC AGRICULTURE IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	393
A. Kizimbayeva, A.K. Kadyrbergenova, G.T. Akhmetova, A.T. Zhanseitov FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN DEVELOPING COUNTRIES (THE CASE OF THE GREAT LAKES COUNTRIES OF AFRICA).....	413
B.S. Korabayev, G. Abuselide, B. Kadyrov, B. Yespenbetova PROBLEMS OF ACCOUNTING AND ANALYSIS MODELS OF THE EFFECTIVENESS OF ENVIRONMENTAL AND ECOLOGICAL COST SYSTEMS	426
A. Kultanova, X. Kusainov, B. Zhakupova, N. Kalyuzhnaya, A. Rakhmanova IMPROVING THE EFFECTIVENESS OF MIGRATION POLICY AS A FACTOR IN THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF KAZAKHSTAN.....	444
D.S. Makhmetova, E.B. Tlessova, L.B. Gabdullina, A.T. Karipova, M. Nurgabylov THE STATE AND PROSPECTS OF DIGITALIZATION OF THE AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX OF THE REGION.....	462
Y. Mengdikul, G. Kenges, Zh. Bashieva, E. Balapanova, R. Aitmanbetova AGRICULTURAL COMPLEX AND ITS ROLE IN ENSURING COMPETITIVENESS OF THE NATIONAL ECONOMY	483
B.B. Mubarakova, N.C. Kaftunkina, M.M. Mukhamedova, M.S. Kayumova, Dyrka Stefan THE ROLE OF SMALL AND MEDIUM BUSINESS IN PROVIDING EMPLOYMENT OF THE POPULATION.....	500
D. Muratova, K. Abdykulova, J. Tenizbaeva, B. Sergazieva, G. Kozhamzharova KAZAKHSTAN'S FINANCIAL STABILITY AND RISK ASSESSMENT CRITERIA.....	514
G. Nassyrova, Sh. Aitimova RETROSPECTIVE ANALYSIS OF THE EVOLUTION OF THE SYSTEM OF SOCIAL PROTECTION OF THE EMPLOYED POPULATION.....	532
G.Rakhimzhanova, A. Maidyrova, A.A. Kocherbayeva, L. Shayakhmetova ECONOMIC ASSESSMENT OF THE QUALITY OF HUMAN CAPITAL (ON THE EXAMPLE OF THE EAST KAZAKHSTAN REGION).....	546
A. Sadvakassova, A. Xembayeva, G. Demeuova, A. Mukatay, Il. Bordiyanu CURRENT STATE AND DEVELOPMENT TRENDS OF ACCOUNTING SYSTEMS AND ASSESSMENT OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF AN ENTERPRISE.....	563
K. Satymbekova, Zh. Taibek, D. Zhakipbekova, B. Satenov, Ye. Nesipbekov, Y. Uzun WAYS TO IMPROVE THE PROCESSES OF IMPLEMENTING INNOVATIVE PROJECTS AND DETERMINING THEIR ECONOMIC EFFICIENCY.....	581
K.E. Shertimova, M.K. Seidakhmetov, Zh.K. Taibek, G.Ye. Maulenkulova, V. Seitova THE ECONOMIC MECHANISM OF INCREASING THE INNOVATION POTENTIAL OF THE AGROINDUSTRIAL COMPLEX OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN WITH THE USE OF TECHNOLOGY TRANSFER.....	593

Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

[www: nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz)

ISSN 2518–1467 (Online),

ISSN 1991–3494 (Print)

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Подписано в печать 30.12.2023.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

38,5 п.л. Тираж 300. Заказ 6.